

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 290/2020-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. júna 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Petra Molnára (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Mestická, Slovíková, s. r. o., Hviezdoslavova 6, Žilina, v mene ktorej koná konateľka a advokátka JUDr. Zuzana Slovíková, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom mesta Žilina, stavebného úradu v konaní vedenom pod sp. zn. 4723/2017-14029/2017-OSP-DRA a jeho rozhodnutím zo 16. marca 2017, postupom Okresného úradu Žilina, odboru výstavby a bytovej politiky v konaní vedenom pod sp. zn. OU-ZA-OVBP2-2017/025401/Rep a jeho rozhodnutím z 19. júna 2017, postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 30 S 74/2017 a jeho rozsudkom zo 4. septembra 2018 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Sžk 1/2019 a jeho rozsudkom zo 14. januára 2020 a takto

r o z h o d o l :

1. Návrhu na odklad vykonateľnosti rozhodnutia mesta Žilina sp. zn. 4723/2017-14029/2017-OSP-DRA zo 16. marca 2017 a rozhodnutia Okresného úradu Žilina, odboru

výstavby a bytovej politiky sp. zn. OU-ZA-OVBP2-2017/025401/Rep z 19. júna 2017 nevyhovuje.

2. Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] odmieta.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 13. mája 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom mesta Žilina, stavebného úradu (ďalej len „prvostupňový správny orgán“) v konaní sp. zn. 4723/2017-14029/2017-OSP-DRA a jeho rozhodnutím zo 16. marca 2017 (ďalej len „rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu“), postupom Okresného úradu Žilina, odboru výstavby a bytovej politiky (ďalej len „žalovaný“) v konaní sp. zn. OU-ZA-OVBP2-2017/025401/Rep a jeho rozhodnutím z 19. júna 2017 (ďalej len „rozhodnutie žalovaného“), postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 30 S 74/2017 a jeho rozsudkom zo 4. septembra 2018 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Sžk 1/2019 a jeho rozsudkom zo 14. januára 2020 (ďalej len „rozsudok kasačného súdu“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že mesto Žilina svojím rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu nariadilo odstránenie stavby – „rekreačného objektu“, ktoré vlastní sťažovateľ. Sťažovateľ proti označenému rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu podal odvolanie, o ktorom rozhodol žalovaný svojím rozhodnutím tak, že odvolanie sťažovateľa zamietol a rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu potvrdil. Sťažovateľ nespokojný s výsledkom vo veci konajúcich

správnych orgánov podal žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného, o ktorej rozhodol krajský súd svojím rozsudkom tak, že žalobu sťažovateľa zamietol ako nedôvodnú. Sťažovateľ proti označenému rozsudku krajského súdu podal kasačnú sťažnosť, o ktorej rozhodol najvyšší súd rozsudkom kasačného súdu.

3. Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie svojho označeného základného práva postupom a rozhodnutiami označených správnych orgánov, ako aj postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 30 S 74/2017 a jeho rozsudkom a postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Sžk 1/2019 a jeho rozsudkom. Sťažovateľ považuje postup správnych orgánov, ako aj vo veci konajúcich súdov za nesprávny a ich rozhodnutia za nezákonné. Argumentuje tým, že realizáciu drobnej stavby (ktorej odstránenie bolo nariadené, pozn.) začal na základe nájomnej zmluvy z roku 2011 a územný plán mesta Žilina bol schválený uznesením mestského zastupiteľstva mesta Žilina č. 15/2012 20. februára 2012 a jeho záväzné časti boli vyhlásené všeobecne záväzným nariadením č. 4/2012. Pokiaľ územný plán mesta Žilina počíta s tým, že v rámci stavebnej činnosti je možná údržba existujúceho objektu, ktorý v čase nadobudnutia účinnosti plánu už existoval, sú potom rozhodnutia správnych orgánov nezákonné, a preto je potrebné ich zrušiť. Vychádzajúc zo svojej sťažnostnej argumentácie, sťažovateľ je toho názoru, že aj postupom krajského súdu a najvyššieho súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia žalovaného došlo k porušeniu jeho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy.

4. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti výslovne uvádza, že „*rozsudok Najvyššieho súdu zo dňa 14. 01. 2020 v konaní č. k. 4 Sžk/1/2019 bol sťažovateľovi doručený 5. februára 2020, avšak na základe zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nákazlivej ľudskej choroby COVID- 19 v justícii, lehoty ustanovené právnymi predpismi na uplatňovanie práv v čase od 27. 03. 2020 do 30. 04. 2020 neplynú*“, preto je toho názoru, že zákonná lehota je na podanie jeho ústavnej sťažnosti zachovaná.

5. Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiada, aby ústavný súd rozhodol v jeho veci týmto nálezom:

„1. Krajský súd v Žiline v konaní pod č. k. 30 S/74/2017 v spojení s konaním na Najvyššom súde SR pod č. k. 4 Sžk/1/2019, porušil právo sťažovateľa na vlastnícke právo k majetku vyplývajúce z čl. 20 Ústavy SR.

2. Okresný súd Žilina v konaní pod č. OU-ZA-OVBP2-2017/025401/Rep porušil právo sťažovateľa na vlastnícke právo k majetku vyplývajúce z čl. 20 Ústavy SR.

3. Mesto Žilina, stavebný úrad v konaní pod č. 4723/2017-14029/2017-OSP-DRA porušil právo sťažovateľa na vlastnícke právo k majetku vyplývajúce z čl. 20 Ústavy SR.

4. Sťažovateľovi priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 450,28 EUR, ktorú je porušovateľ práva 1/, 2/, 3/ spoločne a nerozdielne povinný vyplatiť jeho právnomu zástupcovi...“

6. Sťažovateľ zároveň žiadal, aby ústavný súd rozhodol o dočasnom opatrení, ktorým odloží vykonateľnosť rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu, ako aj vykonateľnosť rozhodnutia žalovaného, a to až do právoplatnosti rozhodnutia o tejto sťažnosti. Svoj návrh sťažovateľ odôvodnil tým, že mu hrozí závažná ujma v prípade, že príslušný správny orgán nariadi nútený výkon rozhodnutia, ktorým odstráni stavbu, do ktorej investoval nemalé finančné prostriedky.

II.

Relevantná právna úprava a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

7. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

10. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu...

11. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený

Podľa § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto

zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

12. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

13. Ústavný súd pripomína, že vo vzťahu ku všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). V súvislosti so sťažnosťami namietajúcimi porušenie základných práv a slobôd rozhodnutiami všeobecných súdov už ústavný súd opakovane uviedol, že jeho úloha pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov súdnej interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07, I. ÚS 272/09).

14. Odôvodnenie rozhodnutí všeobecných súdov je častým predmetom posudzovania v rozhodovacej činnosti ústavného súdu a aj štrasburských orgánov ochrany práv, z čoho rezultuje pomerne bohatá judikatúra k jeho významu z pohľadu práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V odôvodnení rozhodnutia všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 241/07). Rovnako Európsky súd pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz c. Španielsku z 21. 1 1999). Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29. 5 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2 1998). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993, II. ÚS 410/06).

III.

Samotné posúdenie vecí ústavným súdom

15. Ústavný súd sa v prvom rade aj vzhľadom na argumentáciu sťažovateľa zaoberal otázkou včasnosti podania ústavnej sťažnosti.

16. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde nedodržanie uvedenej lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene podľa ustanovenia § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde. V prípade podania sťažnosti po uplynutí

zákonom ustanovenej lehoty ani v minulosti ani teraz neumožňuje zmeškanie tejto lehoty odpustiť, pretože to kogentná povaha ustanovenia § 124 zákona o ústavnom súde (predtým § 53 ods. 3, pozn.) neumožňuje (napr. m. m. III. ÚS 124/04, IV. ÚS 14/03, III. ÚS 14/03).

17. Keďže napadnuté rozhodnutie sa stalo právoplatným 13. februára 2020 a sťažovateľ podal svoju ústavnú sťažnosť 13. mája 2020, teda po uplynutí lehoty na podanie sťažnosti podľa § 124 prvej vety zákona o ústavnom súde, ústavný súd považoval za potrebné vysporiadať sa s otázkou včasnosti podania ústavnej sťažnosti. Podľa § 1 zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v čase od 27. marca 2020 (dátum nadobudnutia účinnosti zákona) do 30. apríla 2020 spočívali lehoty, ustanovené právnymi predpismi v súkromnoprávných vzťahoch na uplatňovanie alebo bránenie práv na súde, uplynutím ktorých by došlo k premlčaniu alebo zániku práva. V uvedenom období teda lehoty neplynuli a od 1. mája 2020 ich plynutie pokračuje, resp. pokračovalo. Z doslovného znenia uvedeného ustanovenia vyplýva, že spočívanie lehôt sa týka len ochrany práv v súkromnoprávných vzťahoch. Vychádzajúc z cieľa predmetnej právnej úpravy a celospoločenskej situácie, za ktorej boli mimoriadne opatrenia zákonodarcom prijaté, je potrebné vziať do úvahy skutočnosť, že sťažením uplatnenia ochrany svojich práv v mimoriadnej situácii sú (boli) potenciálne postihnutí aj nositelia práv, vyplývajúcich z iných, než súkromnoprávných vzťahov (napríklad práva, ochrana ktorých sa uplatňuje v správnom súdnictve, ale aj v súdnictve ústavnom). Ústavný súd (napr. na rozdiel od Európskeho súdu pre ľudské práva) nemá zákonom danú možnosť sám svojím vlastným vnútorným aktom rozhodnúť o predĺžení lehoty na podanie návrhu na začatie konania pred ústavným súdom, rešpektuje však vo svojej činnosti *inter alia* princípy právneho štátu, princíp rovnosti, povinnosť ústavne konformného výkladu a aplikácie právnych noriem (čl. 152 ods. 4 ústavy), ako aj materiálny prístup k ochrane základných práv a slobôd. Preto vychádzajúc z čl. 46 ústavy s ohľadom na § 62 zákona o ústavnom súde v spojení s čl. II až IV Civilného sporového poriadku považuje spočívanie lehoty na uplatnenie práva v uvedenom období za aplikovateľné aj na posudzovanie dodržania lehoty na podanie návrhu na začatie konania pred ústavným súdom. V deň pokračovania plynutia lehoty na

podanie ústavnej sťažnosti (1. mája 2020) zostávalo do jej uplynutia 18 dní. Sťažovateľ podal svoju ústavnú sťažnosť 13. mája 2020. Prejednávanú ústavnú sťažnosť preto ústavný súd považuje za podanú včas.

K namietanému porušeniu označeného základného práva postupom a rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu, ako aj postupom a rozhodnutím žalovaného

18. Právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity, z ktorého vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07, III. ÚS 514/2017).

19. Podstata a účel princípu subsidiarity spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (porovnaj m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013).

20. Ústavný súd preto konštatuje, že nemá právomoc preskúmať napadnuté rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu a žalovaného ani ich predchádzajúci postup, keďže ich už meritórne preskúmal na základe správnej žaloby sťažovateľa krajský súd, ktorý bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť sťažovateľovi ochranu jeho právam.

21. Z uvedeného dôvodu ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie [m. m. IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, IV. ÚS 155/2010, III. ÚS 311/2014 (bod 2 výroku rozhodnutia)].

K namietanému porušeniu označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu

22. Napadnutý rozsudok krajského súdu bol vydaný v konaní podľa Správneho súdneho poriadku, ktoré je budované na báze jednoinštančnosti. Proti rozhodnutiam krajských súdov v správnom súdnictve už preto zásadne nie je odvolanie ako riadny opravný prostriedok prípustné, ale je možné podať kasačnú sťažnosť, ktorá má charakter mimoriadneho opravného prostriedku. Ústavný súd už opakovane judikoval, že kasačná sťažnosť (hoci smerovala proti právoplatnému rozhodnutiu krajského súdu) v prípade meritórneho rozhodnutia kasačného súdu predstavuje účinný prostriedok nápravy a ochrany základných práv a slobôd (m. m. III. ÚS 33/2018, IV. ÚS 267/2018). V posudzovanej veci o kasačnej sťažnosti sťažovateľa najvyšší súd rozhodol meritórne, teda tak, že ju podľa § 461 Správneho súdneho poriadku zamietol.

23. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje nedostatok právomoci konať a rozhodovať o ochrane označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu ani jeho predchádzajúcim postupom, preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti odmietol § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (bod 2 výroku rozhodnutia).

K namietanému porušeniu označených práv napadnutým rozsudkom kasačného súdu

24. Ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Z tohto ústavného postavenia vyplýva, že úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým

predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

25. V nadväznosti na to nie je ústavný súd zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležité zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecnými súdmi, ktoré sú „pánmi zákonov“, mohol by nahradiť napadnutý právny názor všeobecného súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. Skutkové a právne závery všeobecného súdu teda môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

26. Vzhľadom na povahu namietaného základného práva hmotnoprávneho charakteru podľa čl. 20 ods. 1 ústavy úlohou ústavného súdu bolo posúdiť, či najvyšší súd ako súd kasačný dostatočne a ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnil svoje rozhodnutie a či v konaní nedošlo pri aplikácii hmotného práva k excesu, ktorý by mohol založiť porušenie základného práva sťažovateľa vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy.

27. Najvyšší súd zamietol kasačnú sťažnosť sťažovateľa, ktorou sa snažil zvrátiť právoplatné rozhodnutie žalovaného, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu o nariadení odstránenia stavby vo vlastníctve sťažovateľa po tom, čo krajský súd právoplatne rozhodol rozsudkom o zamietnutí jeho žaloby o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného. Najvyšší súd po rekapitulácii priebehu konania pred správnymi orgánmi, krajským súdom a po citácii na vec vzťahujúcich sa ustanovení právnych predpisov v podstatnom poukázal na svoje skôr prijaté právne závery, týkajúce sa

charakteru posudzovanej stavby v obdobných veciach v tej istej lokalite, ktoré preskúmal už aj ústavný súd v konaniach I. ÚS 254/2018 a III. ÚS 405/2018, pričom ich vyhodnotil ako ústavne akceptovateľné. V nadväznosti na to konštatoval, že z pripojeného administratívneho spisu a tam uloženej fotodokumentácie vyplýva, že námietka sťažovateľa týkajúca sa nesprávnej interpretácie § 43 ods. 1 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) je nedôvodná, keďže došlo k úprave podkladu v rozsahu, že objekt je potrebné považovať za stavbu v zmysle už označeného ustanovenia stavebného zákona (body 17 až 19 odôvodnenia napadnutého rozsudku kasačného súdu). Na sťažovateľovu námietku, že stavbu umiestnil ešte pred prijatím územnoplánovacej dokumentácie mesta Žilina, reagoval tak, že sťažovateľovi ozrejmil, že *„súlad nepovolennej stavby s územnoplánovacou dokumentáciou je potrebné posudzovať s územným plánom Mesta Žilina platným a účinným v čase konania o dodatočnom povolení stavby a nie v čase fyzickej realizácie stavby“*, pričom zároveň poukázal na zhodný záver ústavného súdu v tejto otázke vyjadrený v jeho uznesení sp. zn. I. ÚS 254/2018 z 18. júla 2018.

28. Napadnutý rozsudok najvyššieho súdu podľa názoru ústavného súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnený, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právnych názorov najvyššieho súdu.

29. Ústavný súd pripomína, že sťažovateľ namietal len porušenie svojho ústavou zaručeného vlastníckeho práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, ku ktorému malo dôjsť v dôsledku neposkytnutia súdnej kontroly zákonnosti rozhodnutia žalovaného v požadovanej kvalite. Ústavný súd konštatuje, že nezistil takú príčinnú súvislosť medzi namietaným právom hmotného charakteru a napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu, ktorá by mohla viesť k vysloveniu porušenia sťažovateľom označeného základného práva. Je potrebné si uvedomiť, že najvyšší súd nerozhodoval o žiadnych hmotných právach sťažovateľa, preskúmaval len zákonnosť rozhodnutia žalovaného, aj to po právoplatnosti rozsudku krajského súdu. Keďže ústavný súd dospel k záveru o ústavnej akceptovateľnosti výkladu a aplikácie na vec vzťahujúcich sa noriem hmotného, ako aj procesného práva, bolo

potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti (bod 2 výroku rozhodnutia).

30. V nadväznosti na to, že v konaniach pred správnyimi orgánmi a všeobecnými súdmi vo veci sťažovateľa bolo preukázané, že sťažovateľ sa domáhal ochrany stavby – ako svojho majetku, ktorú realizoval bez príslušného povolenia, ústavný súd dodáva, že ústavnoprávna ochrana majetku v zmysle čl. 20 ods. 1 ústavy sa týka len majetku nadobudnutého a užívaného v súlade s právnym poriadkom.

31. Sťažovateľ zároveň v ústavnej sťažnosti žiadal ústavný súd, aby rozhodol o dočasnom opatrení, ktorým odloží vykonateľnosť rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu, ako aj rozhodnutia žalovaného, a to až do právoplatnosti rozhodnutia o tejto ústavnej sťažnosti. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti táto žiadosť bola konzumovaná samotným rozhodnutím o tejto sťažnosti.

32. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu zaoberať sa návrhom na priznanie náhrady trov konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. júna 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu